

Bestyrelsens beretning 2025

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	4
Verden i opbrud	4
CICED vil arbejde for en verden, der er	4
Dansk udviklingspolitik og Folketingsvalg 2026	5
FN's Verdensmål 2030	5
2. Udviklingsprojekter	7
Eksil-Tibet: Støtte til uddannelse i det eksil-tibetanske samfund	7
Mongoliet: Bedre skolestart/Bedre skoleliv for nomadernes børn	8
Mongoliet: Children's Ger	9
Nepal: The Everest Network II	10
Nepal: Lokalt ledet udvikling/klimatilpasning/CCAM1-Helambu	11
Nepal: Lokalt ledet udvikling/klimatilpasning/CCAM2-Helambu	13
Nepal: Lokalt ledet udvikling – klimatilpasning, Upper Mustang	14
Nepal: Developing Climate Resilient Communities/ReCom	15
Nepal: Promoting Inclusion and Power Balance in Community Forestry Governance	16
Peru: Kvalitetetsuddannelse og bæredygtig fremtid i Peru Amazonas	16
TANZANIA: Nyt projekt under forberedelse	18

3. CISED kommunikation	18
4. CISED organisation/økonomi.....	19

1. Indledning

Verden i opbrud

En beretning om CICEDs arbejde det sidste års tid kan ikke ses isoleret fra, hvad der foregår på den store verdensscene. Vi burde derfor så kvalificeret som muligt indramme de grundlæggende vilkår for CICEDs virke i den forgangne periode.

Vi må imidlertid ydmygt konstatere, at det er for omfattende, uoverskueligt, ja, for kaotisk til, at vi kan foretage den indramning på en meningsfuld og fyldestgørende måde. Lad os derfor nøjes med en efterhånden gennemtærsket banalitet: Verden er i opbrud, den kendte verdensorden er nedbrudt. Hvad der venter forude, ved vi endnu ikke.

Vi ved kun med sikkerhed, at når onde kræfter tager over og slår sig sammen, så må de gode forenes, ellers vil de upåagtet falde én for én. For nu at parafrasere Edmund Burkes berømte udsagn fra slutningen af 1700-tallet.

Men, hvem er nu gode og onde kræfter i dette opbrud? Selvom det kan være svært at give et entydigt svar i alle tilfælde, så er vi i CICED ikke relativister.

Derfor udvidede vi også for to år siden det grundlag, som også fungerer som vores kompas for, hvad vi vil støtte, og hvor vi mener den opbrydende verden bør bevæge sig hen. Efter grundige drøftelser i bestyrelsen og invitation til alle medlemmer om at kommentere vores udspil vedtog vi:

CICED vil arbejde for en verden, der er

Demokratisk; hvor alle mennesker har magt til at forme deres samfund.

Socialt retfærdig; hvor fattigdom og ekstrem ulighed er afskaffet.

Liberal; hvor alle har lige rettigheder, anerkendelse og magt.

Afkoloniseret; hvor alle nationer og folk bestemmer deres egen skæbne og er fri for undertrykkelse og besættelse.

Mangfoldig; hvor forskellighed anerkendes som styrke.

Egalitær; hvor alle har lige rettigheder og muligheder.

Solidarisk; hvor fællesskabet kæmper for at inkludere individer og grupper, der måtte være udsat for eksklusion, forfølgelse eller undertrykkelse.

Bæredygtig; der respekterer planetens grænser og beskytter sårbare og udsatte samfund og økosystemer.

Økologisk; der bringer det menneskelige samfund i harmoni med dets økosystemer.

Fredelig; hvor FN's charter ubetinget respekteres, hvilket betyder, at fred og sikkerhed for alle sikres med fredelige midler.

Det er dette kompas, der vejleder os i vores stillingtagen til danske og internationale handlinger og politiske planer med betydning for vores virke. Og det er dette kompas, der sætter kurs for de samarbejder, som vi indgår i med partnere herhjemme og i det globale syd.

Dansk udviklingspolitik og Folketingsvalg 2026

Et bredt flertal i Folketinget vedtog d. 30. juni 2025 Danmarks nye udviklingspolitiske strategi: *Verden i opbrud - partnerskaber i udvikling*.

Den nye udviklingspolitiske strategi, der afløser *Fælles om Verden* markerer et skift mod en stærkere sammenblanding af bistand, sikkerhedspolitik og danske erhvervsinteresser.

CICED hilser dog fastholdelsen af 0,7%-målet velkommen, men vi er - sammen med CISU og Globalt Fokus og deres øvrige medlemsorganisationer dybt bekymrede for de nye toner.

Vores hovedbekymring er, at civilsamfundsorganisationer risikerer at blive reduceret til instrumenter for at løse danske problemer – såsom migration og sikkerhed – frem for at styrke demokrati og menneskerettigheder lokalt.

Vi mener, at støtten til civilsamfundet skal friholdes fra snæver politisk detailstyring. Hvis civile aktører skal kunne bevare tilliden i deres lokalsamfund skal de arbejde ud fra lokale behov og ikke som underleverandører til dansk udenrigspolitik.

Danmark forbliver kun en troværdig global partner, hvis udviklingsbistanden primært kommer de fattigste og mest udsatte til gode gennem stærke, uafhængige lokale partnere.

Ved Folketingsvalgets udskrivelse var der vaklende opbakning til fastholdelse af 0,7% af BNI til udviklingsbistand. Inden valgets udskrivelse vidste vi, at Dansk Folkeparti, Danmarksdemokraterne, Borgernes Parti og Liberal Alliance er tilhængere af en kraftig reduktion/afskaffelse af dansk udviklingssamarbejde. Nyt og chokerende var det, at nu også Venstre foreslog at udviklingsbistanden skæres til 0,5% af BNI. Og at Konservative ikke er helt afvisende overfor, at en reduktion kan blive nødvendig.

I skrivende stund, d. 25. marts, altså dagen efter valget, kan vi imidlertid konstatere, at det nye Folketing umiddelbart har et flertal, der har markeret at ville fastholde danske udviklingsbistand på det nuværende niveau.

FN's Verdensmål 2030

CICED har forpligtet sig på at yde sit beskedne bidrag til opfyldelse af FN's Verdensmål. Mens det faktisk går hæderligt med vores – i det store billede – mikroskopiske bidrag, så ser det på det globale niveau ikke for godt ud.

Med skærpet økonomisk usikkerhed i kølvandet på endnu en tåbelig krig i Mellemøsten, milliarder til oprustning og øget egoisme blandt verdens rigeste individer og nationer, må vi konstatere at fuld opfyldelse af Verdensmålene ikke kommer til at finde sted.

I CICED kan vi ikke gøre meget andet end at blive ved med at opmuntre den danske regering og andre aktører - hjemme som ude - til at styrke indsatser til gavn for opfyldelse af Verdensmålene.

I forhold til de specifikke Verdensmål er CICEDEs bittesmå bidrag fortsat mest i forhold til:

#1/afskaf fattigdom:

alle vores projekter bidrager gennem uddannelse, klimatilpasning og indtægtsskabelse til afskaffelse af fattigdom.

#4/kvalitetsuddannelse:

uddannelse i det eksil-tibetanske samfund; bedre skole for nomadernes børn i Mongoliet; bedre uddannelse og beskyttelse af børn i Helambu i Nepal; uddannelse til bæredygtig anvendelse af regnskoven i Peru Amazonas.

#10/mindre ulighed:

bedre job- og indtægtsmuligheder for døve i Tanzania.

#13/klimaindsats:

klimatilpasningsprojekter i Nepal samt bæredygtig udnyttelse af regnskoven i Peru Amazonas

#17/partnerskaber for handling:

Everest Network i Nepal fokuserer på handlingsorienteret samarbejde på tværs af små community based organisations. Derudover er alle CICEDEs partnerskaber jo netop *for handling*

VERDENSMÅL
for bæredygtig udvikling

2. Udviklingsprojekter

Der er utroligt meget at fortælle om og fra projekterne, og det har vi forsøgt at gøre så godt som muligt gennem CICED NYT og nyheder på CICEDs hjemmeside.

I denne beretning vil vi begrænse os til at give en kortfattet beretning om arbejdet i den forgange periode. Omtalerne kommer i lande-alfabetisk rækkefølge.

Eksil-Tibet: Støtte til uddannelse i det eksil-tibetanske samfund

Periode: 2025-2029. Budget: 12.000.000 kr. Donor: Udenrigsministeriet.

Partner: Department of Education/Central Tibetan Administration

*Elever øver argumentation i
buddhistisk dialektik*

Projektet er den sjette fase af dansk støtte til uddannelse i det eksil-tibetanske samfund. Samarbejdet med Department of Education/Central Tibetan Administration begyndte tilbage i 2004 under det CICED, der dengang var en del af, hvad der i dag er Københavns Professionshøjskole.

Ansvar for koordinering af den danske bistand fulgte med CICED, da vi i 2010 blev etableret som en selvstændig NGO.

Gennem alle årene har fokus i bistanden været bevarelse af tibetansk sprog og kultur gennem styrkelse af kvaliteten i det eksil-tibetanske skolesystem i Indien og Nepal. Med den sjette fase af sam-

arbejdet, der påbegyndtes i oktober 2025 inddrages den eksil-tibetanske diaspora uden for Indien og Nepal via støtte til bl.a. weekendskoler.

Projektet kan sammenfattes i fire overordnede målsætninger:

- Styrket kapacitet hos lærere og elever, der fører til effektiv brug af opdateret undervisningsmateriale, forbedrede undervisningsmetoder i flerklasse/multigrade undervisningssituationer samt styrket førskoleundervisning.
- Udvikling af læseplaner og integration af SEE Learning i tibetanske skoler.
- Styrkede inkluderende og barrierefrie skolemiljøer.
- Udvidet støtte til udsatte elever gennem stipendieordninger.

Som det fremgår, har projektet kun været i gang i få måneder, så der er endnu ikke så meget at rapportere.

Mongoliet: Bedre skolestart/Bedre skoleliv for nomadernes børn

Periode: 2019-2026. Budget: 2.750.000 kr. Donor: CISU.

Partner: Mongolian Association for Primary and Secondary School Development

Hjemmebaseret skoleforberedelse

Projektet, der fokuserer på at levere hjemmebase-ret skoleforberedelse til nomadernes børn og skabe bedre vilkår på de kostafdelinger, som nomadernes børn skal opholde sig på i deres skoletid, skulle være afsluttet i oktober 2025.

Alle oprindelige målsætninger, bortset fra en 100% succesfuld gennemført fortalervirksomhed var for længst opfyldt.

Oprindelig skulle projektet have engageret 2500 femårige førskolebørn blandt nomadefamilier i 62 landdistrikter fordelt på alle 20 mongolske provin-ser.

I løbet af 2025 nåede vi 5.000+ femårige nomadebørn. Undervisningsministeriets årlige stikprøver rundt om i landet har dokumenteret, at nomadebørn, der har modtaget skoleforberedelse i hjem-met via vores projekt, klarer sig ligeså godt i skolen, som børn, der har gået i børnehave.

Da projektet startede var der en markant drop-out blandt nomadefamiliers børn i løbet af de første to skoleår. Drop-out skyldtes dels dårlig skoleforberedelse og dels hjemvé fremkaldt af for dårlige psykiske og fysiske vilkår på skolernes kostafdelinger. Projektet har arbejdet intensivt med efter-uddannelse af personale på kostafdelingerne og der er årligt givet økonomisk støtte til udvidelse af fritidsaktiviteter på kostafdelingerne.

Ingen af de 62 skoler involveret i projektet havde tilfælde af drop-outs i perioden 2021-2025.

Et projekt som dette er imidlertid først for alvor succesfuldt og resultaterne langtidsholdbare, hvis det lykkes at institutionalisere læring og resultater.

Projektet var iværksat som svar på den offentlige mongolske skoles mangelfulde tilpasning til no-madernes levevilkår. Ambitionen var at vise, at det med relativt få midler kunne lykkes at give no-madernes børn en bedre skolestart og et bedre skoleliv, og at mongolske skolemyndigheder ville 'adoptere' modellerne, hvis de var succesfulde.

Det sidste har taget tid. Mongolske uddannelsespolitikere og -planlæggere har i årtier fulgt (vestligt forankrede og donorpromoverede) modeller for skoleudvikling, der ikke afspejler nomadelivets vil-kår. Det er modeller, der bl.a. fremhæver børnehaver, som den bedste ramme for børns tidlige ud-vikling og skoleforberedelse, samt tidlig skolestart.

Men i løbet af 2025 skete der noget: resultaterne fra vores projekt begyndte at tiltrække opmærksomhed. Samtidigt kunne vi dokumentere, at prisen for hjemmebaseret skoleforberedelse er overkommelig. Og at bedre vilkår på kostafdelingerne hjalp på børnenes og familiernes liv med skole. En vigtig aktør som Unicef-Mongoliet har også fået øjnene op for, at der måtte gøres noget nyt med nomadernes børns skolegang.

Under socialismen frem til 1990 gik mange nomadebørn i såkaldte *bagh-skoler*. En *bagh*, er den mindste administrative enhed i de mongolske landdistrikter. En skole i en *bagh*, er derfor også tættere på nomadernes børn. Oftest kan børnene f.eks. ride til-og-fra skole eller blive afleveret/hentet daglig eller hver weekend. Presset af økonomi og vestlige donorers krav om rationalisering blev de fleste *bagh-skoler* lukket i løbet af 1990'erne.

Med investeringer fra Khan Bank er Unicef og den mongolske regering nu i gang med at genetablere en række *bagh-skoler*.

Med endnu ubrugte midler på projektet fik disse nye opmuntrende signaler os til at søge om en forlængelse af projektet til juni 2026. Forlængelsen bruges til at intensivere fortalervirksomheden og institutionaliseringen af projektets resultater og produkter.

Sidstnævnte er allerede godt i gang. Mongoliets Pædagogiske Universitet, hvor hele det dansk-mongolske samarbejde startede i august 1992 har overtaget ansvaret med at vedligeholde, videreudvikle og formidle undervisningsmaterialer, forældrevejledninger og lærervejledninger.

Vi arbejder intenst på, at få mongolske myndigheder på nationalt, regionalt og lokalt plan til at overtage opgaven med hjemmebaseret skoleforberedelse.

Mongoliet: Children's Ger

Periode: siden 2010. Budget: privat indsamling/bidrag - ca. 60.000 kr. årligt

Partner: Children's Ger, Ulaanbaatar, Mongoliet

Ny basketball bane

Children's Ger fortsætter ufortrødent arbejdet med at sikre skolegang til børn og unge, der af den ene eller anden grund ikke kan blive indskrevet eller fortsætte i den almindelige offentlige skole.

Der er fortsat 28-34 elever i alderen 7-22 år, der modtager undervisning fra 1. til 5. klasse. Et hold for de mindste om formiddagen og et for de ældste om eftermiddagen. Samtidig fortsættes den sociale og økonomiske støtte til 10 familier, der lever under meget vanskelige vilkår.

I 2025 har CISED ydet ekstra-ordinær støtte til etablering af en ny basketball bane og vores aldrig

svigtende partner *Ryparken Lille Skole* brugte igen skolernes motionsdag til at indløbe penge til at alle børnene på Children's Ger og deres søskende kunne få varmt vintertøj.

Nepal: The Everest Network II

Periode: 2024-2026. Budget: 200.000 kr. Donor: CISU.

Partner: JUST Nepal Foundation

Møde i Everest Network

Everest Network Nepal er i øjeblikket en samarbejdsplatform bestående af 19 organisationer, der forbinder lokalsamfundsorganisationer, forskere og praktikere, der arbejder med klimatilpasning og modstandsdygtighed på tværs af Nepal.

I løbet af 2025 fortsatte Everest Network med at dele værktøjer, metoder og dagligdags erfaringer på tværs af sine medlemmer. Dette har styrket læring mellem ligemænd og hjulpet små og mellemstore lokale lokalsamfundsorganisationer med at anvende praktiske, folkeligt drevne tilgange til klimatilpasning.

Medlemmerne af Everest Network har meget forskellige organisatoriske kapaciteter, hvilket er årsagen til, at kapacitetsopbyggende workshops udover specifikt klimarelaterede emner har været afgørende.

For at små lokale lokalsamfundsorganisationer (CBO'er) meningsfuldt kan deltage i klimapolitiske diskussioner og implementere de prioriteter, der er identificeret i deres lokalsamfund, har de brug for stærke grundlæggende færdigheder inden for ledelse, styring og beskyttelse (safeguarding).

Gennem hele 2025 blev der afholdt en række workshops for at styrke disse kapaciteter. Én workshop fokuserede på ungdomslederskab og lokal fortalervirksomhed, mens en anden adresserede strategier for børnebeskyttelse under klimarelaterede kriser. Dette sker i erkendelse af, at klimakatastrofer øger risikoen for børn i et land, der stadig er belastet af børnehandel.

Et andet vigtigt element i networkets arbejde i 2025 har været udveksling mellem ligemænd (peer-to-peer), hvor mere modne organisationer tager yngre eller fremvoksende grupper under deres vinger og deler praktisk organisationsviden.

Disse udvekslinger indebærer besøg hos hinandens organisationer med et sæt på forhånd aftalte læringsmål. Disse mål kan variere fra finansiel styring og lokalsamfundsledet overvågning til donorinvolvering, partnerskabsudvikling eller udarbejdelse af en organisatorisk børnebeskyttelsespolitik.

Det fælles formål bag alle disse bestræbelser er klart: Lokale organisationer skal være stærke, selvsikre og veludrustede, så de kan handle effektivt og kræve deres retmæssige plads i den lokale klimabeslutningstagning side om side med deres lokalsamfund.

Nepal: Lokalt ledet udvikling/klimatilpasning/CCAM1-Helambu

Periode: 2023-2025. Budget: 998.000 kr. Donor: CISU.

Partner: JUST Nepal Foundation

Workshop - lokalt ledet udvikling

Formålet med dette projekt er at støtte sårbare lokalsamfund og den lokale regering i at designe og etablere fleksible, inkluderende, institutionelle ordninger for at håndtere klimarisici og levere lokalt ledet tilpasning i Helambu.

I årevis har en bekymrende tendens præget klimatilpasningsplaner i Nepal: De mest udsatte grupper – minoriteter, ældre, mennesker med handicap og børn – er blevet overset. Deres eksklusion har skævvredet vurderingerne af sårbarhed og svækket lokalsamfundenes evne til at modstå klimaforandringer.

Men i Helambu Rural Municipality er lykkedes med at vende denne tendens gennem en ny tilgang, der nu kaldes LAPA Plus.

LAPA Plus: Et plus for inklusion Mens mange kommuner har udarbejdet lokale handlingsplaner (LAPA), skiller Helambu sig ud ved aktivt at inddrage de tidligere ekskluderede grupper. Processen var dynamisk og respektfuld; hvor visse identiteter (som LGBTQ+) kulturelt ikke blev italesat direkte, sikrede man alligevel, at mekanismerne til at identificere og mobilisere lokale ressourcer fungerede for alle.

Nøglen til succesen var at finde de rette lokale ledere. I Helambu blev Disaster Management Committees (DMCs) og lokale sundhedsarbejdere (JNF outreach workers) identificeret som drivkræfterne. Denne model har vist sig så effektiv, at den nu kopieres i andre kommuner – dog med lokale tilpasninger. I Mustang er det eksempelvis traditionelle klanhøvdinger og munke, der leder processen.

Styrkelse af lokalsamfund og ungdom Projektet har efterladt et stærkt aftryk på lokalt plan:

- Funktionsdygtige DMC'er: Syv wards (lokalt administrativt område) har nu aktive DMC'er, hvor fire inkluderer repræsentanter for minoritetsgrupper, og alle har ungdomsrepræsentation. Selvom nogle komitéer kæmper med fraflytning og varierede kompetenceniveauer (f.eks. læsefærdigheder), fungerer de som vigtige vagthunde for

klimasårbarhed. De fører tilsyn med redningsudstyr og bringer fakta-baserede problemer videre til kommunalbestyrelsen.

- Ungdommen som klimachampions: De lokale ungdomsgrupper, der oprindeligt hjalp med dataindsamling, har gennemgået professionel redningstræning. De er ikke blot blevet teknisk dygtige; det blandede hold har også fostret social sammenhængskraft på tværs af baggrunde. I dag fungerer en kernegruppe på 20 unge som Local Climate Champions (LCC) og er centrale aktører i opfølgende projekter. Planen er, at de skal registreres som en selvstændig lokal organisation (CBO).
-

Banesættende uddannelsesplan og børnebeskyttelse En anden væsentlig gevinst ved projektet var erkendelsen af behovet for en specifik Education Contingency Plan. I stedet for en generel katastrofeplan fokuserede man på at sikre beredskabet i områdets 100 skoler.

- Skoleberedskab: Alle skoler har nu en plan, der dækker både forberedelse og genoptagelse af undervisning efter katastrofer. Eleverne er blevet klædt på til at forstå klimarisici og redningsprotokoller.
- Børnebeskyttelse: Et nyt koncept med Child Protection Focal Teachers (CPFT) er blevet indført. Disse lærere fungerer som skolernes sociale arbejdere og er specialtrænede i både børnerettigheder og klimakriser. De spiller en nøglerolle i at forhindre børnehandel og tidlige ægteskaber, som ofte eksploderer i kølvandet på katastrofer. De er nu en integreret del af kommunens børnebeskyttelsesnetværk.

Selvom planen er en succes, viste evalueringen et hul i forældrenes viden om deres egen rolle under katastrofer (f.eks. hvor de skal hente deres børn). Dette vil blive adresseret i det opfølgende projekt, CCAM 2.

Institutionalisering og fremtid Helambus LAPA Plus blev enstemmigt vedtaget af kommunalbestyrelsen i midten af 2024 og er nu et centralt instrument i den lokale planlægning. Den bruges aktivt som et "visiting card" til at tiltrække national og international finansiering.

Projektet har bevist, at når man investerer i lokale strukturer – fra DMC'er til lærere og ungdomsgrupper – skabes der en modstandsdygtighed, der rækker langt udover projektperioden.

Helambu står i dag som et levende eksempel på, hvordan klimatilpasning kan være både inklusiv, lokal og bæredygtig.

Nepal: Lokalt ledet udvikling/klimatilpasning/CCAM2-Helambu

Periode: 2025-2027. Budget: 3.776.000. kr. Donor: CISU.

Partner: JUST Nepal Foundation

Nye kartofler til klimatilpasning

CCAM2 en fortsættelse af CCAM1 i Helambu, men det er også en markant udvidelse. Projektet, blev godkendt i 2024, men er først kommet i gang i efteråret 2025.

Formålet med dette projekt sigter mod at hjælpe lokalsamfundene med at implementere de i LAPA identificerede praktiske løsninger.

LAPA er en meget omfattende, deltagelsesbaseret lokal handlingsplan for tilpasning, der frem skriver lokalsamfundenes tilpasningsbehov for de næste 10 år.

Planen blev udarbejdet under projektet 'Lokalt ledet udvikling – klimatilpasning, Helambu – CCAM1' afsluttet ved udgangen af 2024.

I løbet af 2025 har CISED projektansvarlige været to gange i Nepal for at starte projektet op. Første gang evaluerede vi CCAM1 og deltog i forhandlinger med de lokale myndigheder for at få tilladelse til at gennemføre projektet. I løbet af forsommeren kom tilladelsen, og det blev besluttet at starte projektet efter monsunen, der typisk rammer Nepal fra juni til september.

I efteråret/vinteren har vi så sammen med vores partner Just Nepal Foundation forestået ansættelsesforløb af det lokale personale og gennemført en strategi workshop.

Det nye personale har allerede fuld gang i aktiviteterne – der er afholdt flere interessentmøder og et teambuildingsforløb for de i alt 17 ansatte, lavet marketing undersøgelser for landbrugsprodukter, gennemført kursus/ekskursion i forbedret kartoffelproduktion, opstillet prioritetslister (efter interessenternes ønsker) for planteskoleproduktionen, opstillet kriterier for ansøgninger om støtte til diverse aktiviteter og forberedt kontrakter for planteproduktion. Der er blevet udarbejdet en detaljeret halvårsplan og en overordnet plan for projektets 30 måneder.

Nepal: Lokalt ledet udvikling – klimatilpasning, Upper Mustang

Periode: 2024-2025. Budget: 975.000 kr. Donor: CISU.

Partner: Lo Gyalpo Jigme Cultural Conservation Foundation

Upper Mustang

Mustang CCAM-projektet, der ledes af Lo Gyalpo Jigme Cultural Conservation Foundation i Øvre Mustang, startede i anden halvdel af 2024 og nærmer sig nu afslutningen.

Øvre Mustang ligger i en højde mellem 3.400 og 4.000 meter og er stadig en af Nepals delvist begrænsede regioner.

Klimaforandringerne har ramt regionens nomadiske yak-opdrættende samfund særligt hårdt. Deres århundredgamle levevis bliver næsten umulig, efterhånden som vejrmønstrene bliver stadig mere uforudsigelige.

Hævet over disse bosættelser finder vi gletsjerne i Hindu Kush Himalaya-bjergkæden. Disse hører til blandt verdens mest skrøbelige og farlige og smelter i et hidtil uset tempo. De risikerer at miste op til 75 procent af deres volumen inden århundredets udgang.

Mustangs lokalsamfund er afhængige af smeltevandets herfra til at vande afgrøder og opretholde husdyrhold. Den accelererede smeltning forårsager nu ødelæggende oversvømmelser i vækstsæsonen og tørke i andre perioder, hvilket truer både levebrød og kulturel kontinuitet.

Gennem vores partnerskaber har vi udviklet to lokale handlingsplaner for tilpasning (LAPA) for kommuner i Øvre Mustang og én i Helambu.

Et uventet resultat af dette samarbejde er, at vi gennem Everest Network, der ledes af Lo Gyalpo Jigme Cultural Conservation Foundation, også har færdiggjort en fjerde LAPA i Nepals flade Terai-region sammen med Western Women's Awareness Centre (WWAC).

Dette er en kvindeledet organisation for lokalsamfundsudvikling beliggende i Dhangadhi i det fjerneste vestlige Nepal.

Helambu, Dhangadhi og Øvre Mustang repræsenterer tre forskellige økologiske zoner: mellembjergene, lavlands-Terai og det høje himalayanske ørkenlandskab. Hver af disse står over for vidt forskellige klimaudfordringer. Fordi Helambu kæmper med jordskred og kraftig monsunregn, Dhangadhi med hedeølger og oversvømmelser, og Øvre Mustang med oversvømmelser og tørke, skal deres lokale tilpasningsplaner (LAPA) skræddersyes til disse unikke forhold.

Vores partnerskab er blandt de første til at gennemføre LAPA-processer på tværs af alle tre regioner. Dette giver os omfattende og sammenlignelige data, der tydeligt viser, hvorfor en ensartet na-

tional skabelon ikke kan imødekomme behovene hos så forskellige lokalsamfund. Vi bruger disse beviser til at lobbye regeringen for at skifte fra dagens ensartede, topstyrede tilgang til en ægte klimaplanlægning, der ledes af lokalsamfund og kommuner.

Med støtte fra Prasiit Sthapit, en visuel fortæller, der vandt Asia Game Changer-prisen i 2024, har vi også produceret en film, der trin-for-trin følger udviklingen af en folkelig drevet LAPA. Filmen styrker vores fortalervirksomhed ved konkret at vise, hvordan man styrker lokalitetsbaseret planlægning og dermed skaber mere relevante, modstandsdygtige og retfærdige klimæløsninger.

Nepal: Developing Climate Resilient Communities/ReCom

Periode: 2026-2027. Budget: 150.000 kr. Donor: CISU.

Partner: ASK Nepal.

Klimatilpasning - nye afgrøder

I løbet af 2025 har CISED startet et samarbejde med den danske organisation Trianglen og dens nepalesiske partner ASK Nepal. De to organisationer har et mangeårigt succesrigt samarbejde bag sig. Trianglen har ønsket at trække sig fra projektansvar og opfordret CISED til at overtage samarbejdet med ASK Nepal.

I Danmark har Trianglen og CISED afholdt fælles møder og et medlem af Trianglen, der har arbejdet mange år med ASK Nepal, er nu med i CISEDs bestyrelse.

Ved arbejdsbesøg i Nepal i marts-april og oktober-november 2025 har CISED og ASK Nepal arbejdet sammen om projektudvikling. To af de udarbejdede projekter er blevet godkendt. En tredje projektansøgning sendes til CISU i januar 2026. Det drejer sig om et større klimatilpasningsprojekt.

Det første projekt ReCom sigter mod at styrke modstandsdygtigheden hos fattige og klimasårbare husstande i to landsbyer i Syangja- og Kavre-distrikterne. Det skal forbedre lokalsamfundets evne til at tilpasse sig klimaforandringer gennem en klimasårbarheds- og kapacitetsanalyseproces.

Målsætningerne omfatter (i) at styrke lokalsamfundene til lokalt ledet planlægning af klimatilpasning, (ii) at integrere sårbare husstande i brugergrupper for bønder og skove og (iii) at styrke partnerskabet mellem ASK Nepal, CISED og Trianglen.

Resultaterne vil omfatte dataindsamling, indførelse af foranstaltninger til tilpasning til klimaforandringer, reduktion af katastroferisiko, udvikling af økologisk landbrug og indkomstskabende aktiviteter.

Projektet er rettet mod 5.800 primære modtagere og bygger videre på ASKs succesfulde tidligere arbejde med Trianglen samt CICEDs tekniske ekspertise. ASK faciliterer lokalsamfundsledede aktiviteter med fokus på fortalervirksomhed, planlægning, klimamodstandsdygtighed, inklusion og bæredygtig udvikling.

Nepal: Promoting Inclusion and Power Balance in Community Forestry Governance

Periode: 2026. Budget: 50.000 kr.

Partner: ASK Nepal. Donor: Globalt Fokus

Dette projekt, der er finansieret af Globalt Fokus' pulje for kapacitetsudvikling, skal styrke inklusion og retfærdig forvaltning i skovbrugergrupper i lokalsamfund ved at fremme fælles kapacitetsudvikling og håndtere magtubalancer mellem partnere og inden for lokale forvaltningsstrukturer.

Aktiviteterne omfatter:

- Udvikle og afprøve en inkluderende model for forvaltning af skovbrug i lokalsamfund, der sikrer repræsentation og fordeling for fattige og sårbare husstande gennem deltagerbaseret læring og refleksion.
- Udvikle læringsdokumenter, fremme bredere deling og yderligere styrke partnerskabet.

Peru: Kvalitetsuddannelse og bæredygtig fremtid i Peru Amazonas

Periode: 2022-2026. Budget: 2,664.000 kr.

Partner: Formabiap + Chaikuni

Undervisning i bæredygtighed

Projektet "Quality education for a sustainable future and full living in the Peruvian Amazon" var oprindeligt planlagt til perioden 1. juli 2022 til 30. juni 2025. På grund af både interne og eksterne udfordringer blev projektet forlænget med CISU's godkendelse og løber nu frem til 31. december 2026.

I 2025 har projektet været betydeligt påvirket af den politiske situation i Peru, hvor diskussionen vedr. berettigelsen af tosproget interkulturel ud-

dannelse (EIB) igen har været på dagsorden.

En del politikere støtter ikke op om en sådan undervisning og denne politiske usikkerhed har været medvirkende til, at en del af projektets aktiviteter har været sat på stand by og dermed begrænset mulighederne for at arbejde med implementeringen af projektets model for tosproget interkulturel uddannelse (EIB) i regionens skoler.

Desuden har den politiske modstand mod EIB skabt udfordringer i samarbejdet med de statslige uddannelsesmyndigheder, herunder de lokale UGEL-kontorer i Nauta, Requena, Yurimaguas og Maynas. Her er det en stor hjælp, når der i UGEL-kontoret er ansat en EIB-specialist, der kan facilitere samarbejdet, som f.eks. i Nauta.

Som følge af den politiske situation er projektets aktivitetsplaner blevet justeret. Justeringerne har haft til formål at sikre, at projektet fortsat er relevant og gennemførligt, samtidig med at fokus på miljømæssig bæredygtighed og den kulturelle og sproglige mangfoldighed, samt lokalsamfundenes deltagelse i Amazonas er fastholdt.

I forbindelse med CICEDs besøg i projektet i maj så vi, at arbejdet med udvikling af de endelige lokale læseplaner for Kichwa-, Kukama Kukamiria- og Shawi-befolkningen ikke er nået helt i mål endnu. Men der er udarbejdet tre differentierede grundskole-årsplaner, som vil danne grundlag for den videre og endelige udvikling af projektets læseplaner.

Der er desuden i 2025 blevet planlagt en valideringsproces og efterfølgende kompetenceudviklingsforløb for lærere og lokale uddannelsesmyndigheder, som vil løbe af stablen i starten af 2026.

Projektet har i 2025 fortsat haft fokus på at styrke pædagogiske kompetencer gennem dialog mellem undervisere og de lokale vismænd; sabios. Der er gennemført aktiviteter med deltagelse af undervisere, sabios og lærerstuderende.

I dette arbejde har der i 2025 været en særlig fokus på kvinders rolle som bærere af kulturel viden, samt på at styrke lokale myndigheders kapacitet inden for miljø- og rettighedsspørgsmål med henblik på beskyttelse af de oprindelige folks territorier.

Arbejdet med at kontekstualisere curriculum for tosproget interkulturel læreruddannelse blev ikke færdiggjort som planlagt i 2025. Der er i stedet arbejdet videre med tilpasning af pensum i overensstemmelse med de nationale læseplaner for læreruddannelsen, og 50% af dette arbejdes vurderes til at være udført i 2025.

På trods af de mange udfordringer har projektets aktiviteter i 2025 bidraget positivt til de overordnede mål. Miljøbevidstheden er styrket blandt elever, lærere og lokalsamfund, og socio-miljømæssige temaer er integreret i læreruddannelserne.

Der er gennemført workshops om bæredygtige miljøpraksisser, og de studerendes praktikophold i lokalsamfundene har bidraget til øget lokalt engagement. Opfølgning på anvendelsen af de nye læseplaner er udsat og forventes gennemført i projektets forlængelsesperiode.

Projektet har desuden været påvirket af eksterne forhold, herunder klimaforandringer, som i perioder med lav vandstand har begrænset adgangen til skoler. Hertil kommer en midlertidig mangel på undervisere på Formabiaps lærerseminarium som følge af statslig tilbageholdelse af midler be-

grundet af den politiske diskussion vedr. berettigelsen af tosproget interkulturel uddannelse. Midlerne er siden blevet frigivet og uddannelsesaktiviteterne er igen fuldt godkendt.

De væsentligste justeringer i projektets aktiviteter blev formelt besluttet på et virtuelt møde i efteråret 2025 med deltagelse af Formabiaps koordinatore og repræsentanter fra CISED. Samlet set vurderes projektets fremdrift i 2025 som tilfredsstillende på trods af betydelige eksterne udfordringer. Projektteamets engagement er fortsat højt, og både skoler og lokalsamfund udviser stor interesse og aktiv deltagelse.

Projektforlængelsen giver et solidt grundlag for at færdiggøre de igangværende uddannelsesaktiviteter, styrke samarbejdet med de lokale uddannelsesmyndigheder og sikre en formel validering af de udviklede læseplaner i overensstemmelse med både nationale retningslinjer og lokale behov.

TANZANIA: Nyt projekt under forberedelse

Periode: 2027-2028. Budget: ikke fastlagt

Partner: CHAVITA og Danske Døves Landsforbund

Efter en workshop i Tanzania i januar 2025 mellem CHAVITA og Danske Døves Landsforbund var vi klar til udarbejdelse af en projektansøgning til CISU. Desværre kom en række af uheldige omstændigheder hos begge partnere samt en ændring af CISU-rammerne til at spænde ben for udarbejdelse af en ansøgning i 2025. Der satses nu på indsendelse af en ansøgning i august 2026 med fokus på forbedret undervisning for døve børn.

3. CISED kommunikation

Vores kommunikation til medlemmer og offentlighed har et rimeligt niveau, synes vi selv. Men, der er plads til forbedringer.

Siden sidste generalforsamling er CISED NYT udkommet 34 gange, udsendt til 134 abonnenter. Der er kommet tre nye til og to har afmeldt.

De 34 nyhedsbreve er godt nok ni styk færre end året før, men reduktionen skyldes tilpasning til den tilbagemelding, som vi fik på en undersøgelse blandt medlemmerne. Her ønskede flertallet 1-2 nyhedsbreve om måneden.

I forrige beretningsperiode havde vi åbningsrate på

mellem 63% og 70%, hvilket er pænt over 50% gennemsnittet for organisationer som CICED. I denne periode er vi imidlertid faldet til et snit på 55%. Flere nyhedsbreve er på blot 43%. Vi har forsøgt at analysere et mønster frem på høj åbningsprocent i forhold til en lav procent, men vi kan ikke finde noget mønster i forhold til indhold eller omfang på nyhedsbrevene. Måske er det bare en generel tendens. Vi følger det tæt og ser om der er grunde til ændringer i indhold og form.

Vores hjemmeside vedligeholdes løbende, og vi er begyndt at dele vores egne og partneres fortællinger på LinkedIn, hvor vi kan konstatere positiv opmærksomhed og respons. Opslag på Facebook er blevet mere systematiske i forhold til året før.

Sammen med iiINTERest har vi afholdt endnu et offentligt debatmøde med fokus på 'uddannelse som udvikling'.

Det er også lykkedes os at få to artikler offentliggjort i hhv. Altinget og Globalnyt, ligesom vi har deltaget aktivt i debatter om reform af civilsamfundspuljen, CISUs generalforsamling og højskole weekend, samt høring om den nye udviklingspolitiske strategi og CISUs 30-års jubilæum.

4. CICED organisation/økonomi

Europæiske alternativer til US big tech

Med udgangen af 2025 havde CICED 107 betalende medlemmer. Overgangen til opkrævning af medlemsbidrag via ForeningLet har gjort arbejdet nemmere og stort set forhindret fejl opkrævninger. Der er enkelte, der ønsker at overføre via bank i stedet for den automatiske MobilePay ordning via ForeningLet. Det håndteres fint.

Vi forpligtede på at føre selvstændig, digitaliseret dobbeltbogholderi for alle projekter. Vi er lykkedes med at flytte al projektbogføring til ForeningLet og sparer fra 2026 derved op til 10.000 kr. i abonnementer på anden softwareplatform.

Trump-administrationen markerede fra starten, at tiden er inde til større europæisk selvstændighed, herunder mindre afhængighed af US big-tech og ibrugtagning/udvikling af europæiske alternativer. CICED gik hurtigt i gang med at finde europæiske og GDPR sikre alternativer.

Som alternativ til Microsoft 365 har vi valgt kSuite fra Infomaniak, et medarbejderejet firma i Schweiz. Her har vi krypteret mailservice, chatfunktion, onlinemøder, arkiv i skyen og nyhedsbrev. Som alternativer til Office-pakken fra Microsoft er vi i gang med at tage OnlyOffice og LibreOffice i brug.

Bestyrelsen har i perioden afholdt 6 møder, hvor alle overordnede temaer drøftes og beslutninger træffes. For at styrke kollektiviteten omkring de respektive projekter har vi nedsat tre arbejdsgrupper med fokus på projekterne i hhv. Afrika, Latinamerika og Nepal.

CICEDs økonomi er fortsat ganske solid. Regnskabet for 2025 viser en kontantbeholdning på 861.000 kr.

I perioden har vi af CICEDs egen beholdning støttet vores igangværende projekter med 118.000 kr. Støtten er enten givet som en del af allerede budgetteret egenfinansiering under CISUs projektf finansiering eller som bidrag til akutte og ikke-budgetterede situationer.

Principper, procedurer og redskaber til administration af CICEDs virke er fastlagt i en 'administrations manual', der opdateres efter behov.

